

Statsråd Jan Tore Sanner
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Vår dato: 22.09.2016

Vår ref.:

Deres dato:

Deres ref.:

Fylkesmannsembetet sin rolle i kommunereformen

Flere av kontroll- og konstitusjonskomiteens medlemmer har mottatt en lang rekke henvendelser om fylkesmennenes rolle i kommunereformen. Det vises også til den offentlige debatten om fylkesmennenes deltakelse og engasjement.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen viser særlig til regjeringens oppgavebrev til fylkesmennene:

«Kommunereform - Oppdragsbrev til Fylkesmannen» av 3. juli 2014 der det under Fylkesmannens rolle i kommunereformen heter:

«Det er et mål å sørge for gode og lokalt forankrede prosesser.»

Videre heter det:

«Fylkesmannen har god kunnskap om hvilke utfordringer fylket har og også om de enkelte kommunenes situasjon. Dette gjør at Fylkesmannen vil være godt egnet som tilrettelegger og koordinator i de prosessene som skal gjennomføres lokalt/regionalt.»

Komiteen viser til at det er stortingsflertallets tydelige vilje at kommunereformen skal gjennomføres med frivillighet og ikke ved tvang fra Stortinget.

Komiteen vil på denne bakgrunn be om svar på følgende spørsmål:

1. Har fylkesmennene mandat fra statsråden til å overprøve kommunestyrets vedtak i den tilrådning som de sender til departementet?

2. På hvilken måte følger fylkesmennene opp Stortingets vilje om at kommunereformen skal gjennomføres med frivillighet?
3. Har fylkesmennene mandat til å delta på drøftingsmøte om kommunesammenslåing hvor berørte ordførere ikke er invitert fordi de har kommunestyremandat som tilsier å forbli egen kommune?
4. Det er mange eksempler på at fylkesmennes arbeid, engasjement og deltakelse oppfattes som at de opptrer som politiske aktører, med pålegg om utredninger og politiske vedtak. Mener statsråden dette er i tråd med fylkesmennes rolle og plass i vår forvaltning?
5. Ifølge artikkelen i Hordaland Folkeblad, publisert 22. august 2016, med tittel «Fylkesmannen trur og håpar på nye vedtak i Jondal og Ullensvang: De har ballar til å gjera jobben sjølve», kom fylkesmannen i Hordaland i møte med styringsgruppene i kommunereformarbeidet i Ullensvang og Odda 19. august 2016 med utsagn som:

«De har ballar nok til å gjera denne jobben sjølve, i baa kjønne.»

«... Dette handlar om å vera med på å forma framtida si og ikkje vera ein rævdiltar.»

«... Eg er kjend med at saka vart køyrd gjennom i kommunestyret med ein vikar som vippa fleirtalet ein veg, men det er eit reelt fleirtal for samanslåing i det valde kommunestyret. Fleirtalet i eit folkevalt organ vil før eller seinare få dette avklara, for saka vil koma opp att om det er vilje til det i fleirtalet. Slik må demokratiet vera.»

Er det fylkesmannen rolle og i tråd med god embetsførsel med slike utsagn å agitere for omkamp av kommunestyrevedtak?

Med vennlig hilsen
Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Martin Kolberg
Komitéleder